

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 184. Джерси Сіті, Н. Дж., вівторок, 10. серпня, 1925. **WORLD** No. 184. Jersey City, N. J., Tuesday, August 10, 1925. THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ КАСС БОРОНИТЬ ТІЛЬКИ КОНСТИТУЦІЮ, АЛЕ НЕ ВИСТУПАЄ ПРОТИ ЦЕРКВИ

МЄКСИКО, 7. серпня. — У відповідь на заклиди католиків, в яких представляють президента Касеса як фанатичного поборника віри і церкви, президент відповідає перед групою Американців в той спосіб: «Всі чужинці-священники і проповідники мусять пошанувати мексиканським законам». Я є людинаю широким ліберальним поглядом. В моєму серці є місце для кожної релігії, після мене всі релігії є добрі, як католицька так і протестанська, буддизм і жидівська. Єспанські і італійські священники-католики спрчинили в краю заворуку. Тисячі тих священників, які не мали що робити в своїх матірних краях, прибули сюди, щоб ширити релігійний фанатизм. Ті священники дуже нетолерантні. Для них не існує ніщо релігійне, а тільки католицька. В Мексико є одиначе для партії католиків — ліберали і фанатики. Ліберали йдуть з урядом. Архиепископ Мора і єпископ Діац та інші намагаються тепер до мене дипломатичних посередників, але я не можу виходити з ними в ніякі перекртакції, бо правительство не може дозволити на дискусію над конституцією, а мусить вимагати від усіх заохавання конституційних законів.

Президент Касес подає досвідчий шитат з інструкцій кардинала Гаспаро до Ріуа, а їм Гаспарі призначає мексиканського єпископату не виконувати законів, які входить в конституцію, а як, на їх думку, наругують права церкви. Касес заявив, що такого втручання в права держави не було з боку церкви навіть в середньовіччя, коли церква була при світській владі.

ЕПІСКОП ДІАЦ ВІДПОВІДАЄ КАСОВИ.
МЄКСИКО, 8. серпня. — На інтервю, яке дав дня 31. липня през. Касес кореспонденту Нойорського Таймсу, відповідає генеральний секретар мексиканського єпископату єпископ Паскаль Діац, який заступає хорого архієпа. Мр. Еп. Діац перечесть Касови в тім, що урядові зарядження унеможливають виконання релігійних функцій, бо коли зменшують число священників, то тим самим унеможливають правильне заспокоєння вірних в релігійних потребах. Регістрація священників є порушенням примітивних прав свободи. Священство не вмішувється до політики, а в останні часи сам папа заках священству належати до політичних партій. Замкненіє монастиря є різною реформою, якої не допуститься ще ніякий другий край в подібній формі. Не церква спрчинила конфлікт, а президент Касес.

ГОВЕРНОР СМІТ НЕ МОЖЕ БУТИ ПРЕЗИДЕНТОМ, БО КАТОЛИК.

РАВД ЛЕРК, Н. Д., 8. серпня. — Єпископ методистський Леонард, президент Англіканської Ліги, заявив в свій промові, що такий губернатор як Сміт, що цілував папський перстень, не може бути кандидатом на того, що має вийти до Блого Дому. Завважуючи в той спосіб проти кандидатури Сміта на президента, говорив Леонард проти чужинців і вказав Американців до тісного англо-саксонського союзу.

ХВАЛИТЬ ЛІГУ ЗА ТЕ, ЩО ВРАТУВАЛА АВСТРІЮ.
ВІЛМЕСТАН, Месс. — Генеральний Комісар для санаші Австрії з рамені ЛІВІ, роторадський бурмістр, др. Шіммерман, має відіти в Політичний Інституті і обговорювати свою працю над врятуванням Австрії від економічної загибелі. При тім зазначає Шіммерман, що давня Австрія під оглядом економічно була щучинна, але заразом і геніяльним утвором, торжор довгих століть. Політично той утвар був, але економічно він був мусів відігати, бо інакше всі ті сусідні краї, які колись належали до Австрії, економічно занепають, коли будуть даді відіпадоватися жіньским муром.

КОНТРОЛЮЮТЬ КАСУ ЖІНКИ ГОЛА.
НЮ БРОНСВІК, Н. Дж., 8. серпня. — Жінки вийного проповідника Гола звільнила на те, щоб переглянути її касове конто від часу вийнства, щоб в той спосіб улекшити відкриття невисяглого досі тайного злочинства.

АМЕРИКАНСКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЩІ ХОЧЕ ПОМАГАТИ АНГЛІЙСЬКИМ МАЙНРАМ.
ВАШІНГТОН, 7. серпня. — Місс Елен Вількінсон прибула з Англіи на чолі делегачії англійських майнерів з просьбою о поміч для страйкуючих майнерів. Американська Федерация Праці прирєка негачіну і ширю допомогу. Збирание жертв вже почалося.

ХТО КОНТРОЛЮЄ ПРОГІБШО.
САРАТОГА СПРІНГС, 7. серпня. — Раймунда Джексон заявив в рамени церкві методистів, що виконання акту Завстеда формує самі виразні ворти прогібші на те, щоб перевести прогібшю, але щоб її скопиритувати.

НЕ МОЖУТЬ ЗЛОВИТИ ЛЕОПАРДА.
РЕД БЕНК, Н. Дж., 7. серпня. — Фармери поховали дітей по хатах, бо бояться, щоб їх не пожер леопард, що втік з зоологічного городу, а якого досі минаю старань ще не зловлено.

ВИМОРДУВАЄ ПІЛУ РОДИНУ І ПОПОВНИВ САМОБІВСТВО.

Торонто. — Петрік Фогерті, убитий вистрїлами з револьвера своєю жінкою, четверо дітей, а від тах і себе. Коли робити двері до хати Фогерті, то на доливні в кухню вайдено тіло Фогерті і револьвер коло нього. Недалеко від нього лежали тіла двох дітей, 9-літньої Гертуліи і 7-літньої Геральдіни. В другій кімнаті вайдено тіла 13-літньої Ілліан і 11-літньої Мері. В іншій кімнаті вайдено тіло пани Фогерті. Вона лежала на ліжку в пічній убранны.

МИЛОСЕРДНІ ГОРОБЧИКИ.

Як відомо, горобець вважається одним з найгірших птахів, нахабним і безсоромним зльївшем, що намагається гнїздити лїстком, виганяє їх з відтат і сам стає господарем в них і т. н. Та ось один німецький природник подає в дрезденській газеті для хову друку такий гарний рис з життя горобців. Він побачив раз на вулиці, що кілька горобців годували старого горобця. Це зацікавило того природника. Він підійшов до них ближче. Та всі горобці зараз же повтікали і склав лиш оди, обвалений, і ливав неспокійно до своєї туди. Природник зловив його і пригладив йому уважнїше. Тут же виявилось, що той горобець слїпий. Тепер природник поклав нещасливого пташка знову на землю, і зараз інші горобці злетїлися знову і почали наново кормити слїпого. Тривало це доволі довго, аж поки не надїбали вуличні хлопцї з візкомом, почим горобці підїїтали на дах, а слїпий з ними.

ГРОШІ З ПАПЕРУ.

Якийсь Павлюк (у Канаді звалив М. Павлюка, що гягко заробує у фармеру по 40 дол на місяць, скочив йому, що як же дурні так тяжко працюють, так і легкі способи заробити. Моканові показав Павлюковим як легко можна заробити з двох долярів чотири, уживаючи простого паперу, обложеного правдивим паперовим долярним при помічи «машинки». Павлюков є дуже подобалося. Він покинув службу та поїхав з Мокановим до Келгари, де виврав з банку 225 дол. своїх грошей, щоб їх поводити. Вживоши сї гроші в «машинку» так як треба, оба приятелі поглядали спати. Раюно Павлюк пробудився та не знайшов вже своєю товариша в кімнаті, а лише «машинку» з пустими паперами. Справа дісталася на поліцію і інші Моканові за кратами очікує своєї долі, яку йому кримінальний суд присудить.

ПОВІСИВСЯ НА ПЛОТІ.

Провінційнальна поліція найшата ободі тіло Івана Найлана, висяке на рейнїшій пастку від шптанї, зачїпленім до плати на фармі недалеко Меловс, Ман. 4. Тієї національних мешчин. Покійний, як виказують вайдено при нім папери, прибув 26. 6. в Польських торях. 7. Робота дефензия. 8. Національні мешчинні не мають ніяких прав.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ І ФОТОГРАФІЙ ЛІВЕНІВ ВІДІДІВ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗУ НА РІК 1927.

Календар У. Н. Союзу, який розходиться у многих тисячах примірників, є найліпшим продуктом до оглошувань людьми американським Українцями. Хто має який бізнес, а заляжить йому на тім, аби про нього знали як найбільше люди, повинен дати своє оглошення до календаря У. Н. Союзу. Ціни є вельми присутні, заляжвши, що наклад буде вносити 20,000, що примірників. Ціна за сторона 34 кв. цаля, коштує \$30.00; половина \$15.00, четверть \$10.00; осма част \$5.00, перша і послїдна сторона в часті оглошення по \$35.00. Хто хотїв в своїм оглошенїю помістити також і фотографію, чи то свою чи свого бізнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішї; коли ні, то поновити кошт виготовлення такої клішї з фотографії, то значить, що його оглошення буде о стільки дорожше коштувати, скільки вносить кошт виготовлення з фотографії друкарської клішї.

Текст оглошення мусить находитися в редакції по день 15. серпня 6. р. Гроші за оглошення належить посылати рівночасно. Оглошення на кредит безуспїшно не будуть друкуватися.

Фотографіє братств і товариств. Відділи У. Н. Союзу, а також кружки співачки і театральні, школи, банди, які сїуть при відділах У. Н. Союзу (єсли який кружок, співачке товариство і т. п. не єсть при відділі У. Н. Союзу, таких після ухвали не буде поміщувати у календарі), хотїлиб, аби їх фотографії були поміщені в календарі на 1927 рік, звають їх прислати на адресу «Свободи» найдаьше по день 15. серпня 6. р. Рівночасно просїть прислати з фотографією чек або монї-ордер вписаний на ім'я «Свободи», на суму \$10.00. Сї гроші уженяться на покриття коштів виготовлення з фотографії друкарської клішї. Місце в календарі безплатно.

Всі фотографії мусять бути добре опаковані.

Всі пїсьма належнїте адресувати:

«СВОБОДА»
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ОБОРОНА ПОЛІТИЧНИХ ЖЕРТВ.

«La defense des victimes politiques» — Лїд цього нагтодовком появилося в Парижі часопису, посвячене спеціально Польщі. Число складається зі слїдуючих статей: 1. Відозва Комітету боротьби за амністію в Польщі. 2. Репресії в нає правительстві. 3. Інформація. 4. Тієї національних мешчин. 5. Звіт Турґата і його ресельції. 6. В Польських торях. 7. Робота дефензия. 8. Національні мешчинні не мають ніяких прав.

НА ПІДКАРПАТТЮ СМУТНО.

В справі чеської навали на Підкарпатську Україну що дня мусить цікаві подробиці. Чеський уряд на службу своїм колїбачійній політиці поставив у чеській державній апаратї жандармерію, пресу, школу, церкву і т. д. Осю що розповідає оди Карпатянин про тамшїні порядки:

«Шоби полекшити переведення свого чехадійного влади, влада насамперед влязла прогачити вчителів середнїх і народних шкіл, особливж Галиччї і інших «зайліл». Процїдуру що робить «надо» прості. Полїція надїснає нашому земляком папїршє, де написано, що на підставі § 10 закону про охорону республіки забороується вся перебування на території чехословацької республіки». Проти оружної сили нічого не вїдїти, і під поліційним ескортом бідошного громадянина «випаляють... на польський кордон». Що-це значить для Галиччан, кождому, хто знається на політиці останнїх років, добре відомо. Вє понед 105 Галиччан одержали минулого місяця такі папїрці, се звачило на те, що багато з них набуло вже чехословацького громадянства.

«Не вїдїстає від жандармерії і преса чехизаторів. Вже з сїчня 1925 р. в Ужгороді почав виходити урядовий чеський орган «Подкарпатське Гласнї». Цього органу є обиданням бошомо Українцї-Галиччан. В кождому числі редактор цієї газети, п. Своїше (бувший австрійський жандарм), оглядно дайково частує Українцї і накладає свого «брата по збїрї», поліцію — почистити Підкарпаття від «галиччико-більшевицького елементу, що нехтує всякий порядок і авторитет державности».

«Директор поліції Богдїла, виконавчє наказів цієї газети, переводить масові арешти сїмї Галиччан, ескортує їх до польського кордону і відведе до рук польської жандармерії. Йому допомагає радник поліційної справи в Ужгороді др. Дев Єв, Українець з роду, колишній староста у Вижницькому повіті, а потім-шеф петлюрівського уряду в Каміанці Подільській. Смутно стало на Підкарпаттї».

БУДУТЬ РОЗГЛЯДАТИ НЕЗАСЕЛЕНІ ЗЕМЛІ В КАНАДІ.

Малїтбське правительство змінає в короти на незаселенї землї своїх урядників, щоб ті розглядали їх і поклясували цілою їх урожайності і можливої вартості. Опісля ті землі буде уряд заселявати імігрантими.

СТРІЛЬ СОБИ В ГОЛОВУ І ПЕРЕРИШ 60 КРОВІВ.

Свифт Корент, Саск. — Дж. М. Гав стрїль соби з харабїна в голову, перешов шістьдесят стрїл в голову, говорив і лїзистав свідомим до самої смертї, яка наступила одну годину після вистрїлу. Гав жив на фармі коло Бат-

КЛЕМАНГО ЗАГОВОРІВ

ВЗВАЄ ПРЕЗИДЕНТА КУЛІДЖА, ЩОБИ АМЕРИКА НЕ ТРАКТУВАЛА ДОВГІВ ТІЛЬКИ ЯК БІЗНЕС, АЛЕ ВЗЛАЛА ПІД УВАГУ ПОРОЖНО КАСУ ФРАНЦІЇ І ПІ ЖЕРТВИ КРОВИ В ПОСЛІДНІЙ ВІГНІ.

ПАРИЖ, 8. серпня. — Воєнний премієр Франції Джордж Клеманго заговорив першій раз по 6. літах мовчанки. Оглошєв він отвертїй лист до президента Куліджа, в яким він заявляє, що Франція не виставлена на продаж, що в неї кася порожня і злишенї села-та міста. Цего Америка не хоче зрозуміти і узнєє тільки «грошевий мир» забавуючи, що відносини між людьми і народами є не тільки чисто банкові, але що тут входить в рахубу ще й інші мотиви. Америка вже й так зробила велику кривду Франції, коли заключила «кровоавий мир» з Німеччиною самартно, не дивлячись на своїх союзників, подїбно як це зробила Росія в Берестю Литовським.

Франція не може і не повинна сплачувати тих довгів, які спиноубють її свободній державі. Свободололюбний американський нард повинен зрозуміти і взяти кастію довгів наповно від розауя.

ВЕЛИКА ПАРАДА В ПОЛЬЩІ.

КЕЛЬЦЕ, Польща, 8. серпня. — Свято походу на Росію з 1914 року відбулося з великою помпою, при участі як походу польської жєрета 200,000 людей. Пїськусі-заявив в легїонївх промові убранны без вїданак і виголосив промову, в якій пїськусі значїне походу легїонїв з 1914 року та зазначив, що влягав легїонїв, з якою вони влязали відбуваючи Польщу рїшави про суавбу польського народу і тепершньої держави. А влягав а повзятю десятиліт і їх скорє виконання рїшав про успїх в життїо приватнім і публічнїм, в життїо однінїї і цілого народу.

НЕМА ЗАВОРУШЕНЬ В РОСІЇ.

МОСКВА, 8. серпня. — З приводу терть в комунїстичній партії поширено в послїдних днях відомості про заворушенє в Кронштадтї, про втечу Трошкочого та засланє Зіновєва на Сибїр. Всі ті вїстї не вїдповідають правді. Незорумуванїє в партії, які подає «Правда» мають тільки теоретичний характер, коли ходять о практичну політику, комунїстична партія виступає згідно.

ВТОПИЛИСЯ РАТУЮЧИХ ДРУГИХ.

КАІРО, 8. серпня. — Двох мїсїонарїв кинулося до потоку, щоб ратувати дітей втер величким фіялїям, що нагло зачали надлипати. Дітей врятували, а коли пішли ратувати жінку, з знесилєннєм затонули.

МИСС ЕДЕРЛЕ ШАСЛИВА, ЩО ПЕРЕПЛИЛА КАНАЛ.

ДОВЕР, 7. серпня. — Місс Едерле заявляла, що почуває себе дуже шасливою, що осїгнула так гарний рекорд та що є першою жінькою, яка переплила канал. Додала, що це дуже гарно, що її вдалося переплїтати, але другий раз вже не побувала би переплїтати, далеко краше пласти собі спокійно човном.

ФРАНЦУСЬКИЙ СЕНАТ ОДНОГОЛОСНО ПОИРАЄ ПОИКАРЕ.

ПАРИЖ, 7. серпня. — Перша частина санашнього пїячу премїєра Поишара увїчлялася повним успохом: Сенат заявив одноголосно на прийняття амортїзаційного фонду та за втігненнє його до французької конституції.

РОТЕРМЕР ВИПРАВДУЄ АМЕРИКУ.

ЛОНДОН, 7. серпня. — Віскант Ротермер, брат помершого лорда Норкїлїфа і власник багатьох лондонських газет виправдує себе з закиду, буди то би він був ворогом Америки. Він заявив, що вправдї його часопис Дейлі Мїлїа напав на Америку за довг, але це не є його думка і він не може бути за все відвїдальним, що пишеться в його газеті. Це, що написав редактор вїдповідає одиначе загальному переконанню цілого англїйського народу. Сам Ротермер думє, що за договір в справі довгів треба винувати англїйське правительство, яке поспїшалося з тим договором, а не жалю на те, щоб всі європейські держави зараз заключили оди сумарний договір. Тоді і успїяє сплати були би ніші.

МИСС БЕРЕТ НЕ РЕЗИГНУЄ ЗІ СВОГО.

ДОВЕР, 7. серпня. — Місс Берет заявляла, що Америка буде любити Місс Едерле за те, що переплила канал. Місс Едерле є молодянцї і дуже зручна. За те Місс Берет обстоє, що вона видержала найдовше в воді, бо держалася понад 21 година, а це є рїзнок рекорд. Вона рїзнок возьметься переплїтати канал ще раз.

БОЙКОТУЮТЬ МЕКСИКАНСЬКІ ТОВАРИ.

ВАЛЕНСІЯ, 8. серпня. — Тутешні католики ухвалили бойкотувати мексиканські товари з огляду на репресї над католиками з боку уряду Касеса в Мексико.

Корюкайте з нагоди. ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС

